

Bildningsnämndens Verksamhetsplan 2019

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Till verksamhetsområdet hör stadens grundskolor, fritidshem och Medborgarinstitutet som bedriver allmänbildande utbildning, yrkesinriktad fortbildning och uppdragsutbildning.

Grundskolan ska ge en god allmänbildande grund för fortsatt utbildning och beredskap att möta ett föränderligt samhälle och arbetsliv. Fritidshemmen bidrar till att barn får goda uppväxtvillkor i en stimulerande och trygg miljö. Medborgarinstitutet erbjuder mångsidiga utbildningstjänster tillsammans med sina samarbetskommuner och landskapsregeringen, samt fungerar som innovativ kursarrangör och traditionsbärare. Utbildningstjänster säljs till organisationer och företag.

Omvärldsanalys

God utbildning kommer att vara en viktig konkurrensfördel i framtidens kunskapsintensiva samhälle. Därför är det ett viktigt samhällsintresse att skolan håller en hög standard i sin verksamhet. Ett mått på hög standard i skolan är utomordentligt goda resultat i PISA-undersökningarna. Väl fungerande skolor och fritidshem är viktiga för att barnfamiljer ska välja att flytta till Mariehamn. För att grundskolan ska kunna uppnå sina högt ställda mål krävs ökade satsningar som speciellt riktar sig till elever med särskilda behov. Olika former av samarbete med våra grannkommuner är av betydelse för att gemensamma resurser ska kunna användas på bästa tänkbara sätt. En ökad elevtillströmning gör att nya klassrum behövs i Ytternäs skola.

Mariehamns skolor måste fortsättningsvis vara attraktiva arbetsplatser för att kunna attrahera de skickligaste medarbetarna. En förnyelse av grundskolelagen inom de närmaste åren kommer att påverka innehållet och arbetssätten i grundskolan.

Den fria bildningen fyller en viktig funktion och ger både mening och kunskap för många. Efterfrågan på kurser som hålls dagtid kommer bli större i framtiden beroende på åldersstrukturen i vårt samhälle. En minskning av landskapsbidraget minskar Medis möjligheter att möta den ökande efterfrågan. En ökad inflyttning kommer att behövas, vilket betyder utmaningar för skolorna som ska kunna erbjuda undervisning i svenska samtidigt som behovet av språkkurser i svenska ökar vid Medborgarinstitutet. Att ge inflyttade med annat modersmål språkfärdigheter i svenska är viktigt för hela Åland.

Fritidshemsplatser säljs till samarbetskommunerna som tidigare och ett fritidshem har sommaröppet för att möta efterfrågan på tillsyn från föräldrar som arbetar under den intensiva turistsäsongen.

Ekonomisk hållbarhet:

Staden stärker sin position som bosättningsort och plats för företagande.

INDIKATORER

Antalet företag med hemort Mariehamn ska öka jämfört med indexåret 2016

Befolkningsstillväxten i staden ska öka till i genomsnitt 1 procent eller 116 personer per år.

Invånarnas betyg på staden som plats att leva på ska förbättras.

Nöjd-Region-index 77,9 år 2015, medborgarundersökning Mariehamn, ÅSUB 2015:6

AKTIVITETER

En viktig faktor när barnfamiljer väljer bosättningsort är att det finns en skola i närheten och att skolvägen är trygg för barnen. Ytternäsområdet växer och fler klassrum behövs i Ytternäs skola. Bildningsnämnden önskar att processen inleds för att klassrum ska byggas.

Grundskolan bibehåller nivån på timresursen vilket möjliggör små klasser och bidrar till hög kvalitet i undervisningen. Positiv information från bildningssektorn förmedlas till media eller publiceras på hemsidan.

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

INDIKATORER

Medarbetarindex för staden som helhet ska öka till att överstiga 80.

Medarbetarindexet är resultatet av stadens medarbetarundersökning och visar personalens uppfattning om arbetsuppgift, arbetssituation, samarbete och påverkansmöjligheter, information, fysisk arbetsplats, företagshälsovård samt personalförmåner. År 2015 uppmättes index 79,2.

Ledarskapsindex för staden ska öka till att överstiga 77.

Ledarskapsindex är ett delresultat av stadens medarbetarundersökning och visar medarbetarnas uppfattning om sina ledare och ledarnas förmåga att lyssnar på medarbetare, visa respekt, ge konstruktiv återkoppling och utveckla verksamheten tillsammans med sina medarbetare. År 2015 uppmättes index till 73,66.

Sjukfrånvaron inom stadens verksamheter ska minska till högst 4 %.

År 2015 uppgick sjukfrånvaron till 5,02%.

AKTIVITETER

En medarbetarenkät har genomförts av personalavdelningen där bildningssektorns betyg blev 8,04 och ledarskapsindex uppgick till 8,12.

Fortbildningsanslagen hålls på oförändrad nivå. Stadens skolor har ett antal tillälliga lärartjänster som bildningsnämnden kommer att anhålla hos stadsfullmäktige om att få göra till fasta tjänster, eftersom behovet är långsiktigt.

Staden ska ha en stabil ekonomi.

INDIKATORER

Stadens lånebörda ska minska till att underskrida 25 miljoner euro.

30,9 miljoner euro 31.12.2015

Stadens resultat före avskrivningar (årsbidrag) ska i genomsnitt, sett över mandatperioden, vara högre än investeringsnivån.

Skattebasen år 2019 i Mariehamn ska efter inflationsjustering ha ökat med minst 6 procent jämfört med indexåret 2016.

Skattebasen är den massa av förvärvsinkomster som är föremål för kommunal inkomstbeskattning.

Social hållbarhet:

Staden tillhandahåller en god kommunal service och är attraktiv samt välkomnande för alla.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av stadens verksamheter ska förbättras från 68,5 år 2015.

Nöjd-Medborgar-Index 68,5 år 2015, Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6

Antal undanröjda fysiska hinder skall vara fler än under indexåret 2016.

Antalet e-tjänster som staden erbjuder ska öka jämfört med år 2016.

AKTIVITETER

Bildningsnämnden fortsätter att ha ett fritidshem öppet under sommarlovet.

Stöd i svenska ges vid stadens alla skolor. Medis kursutbud är brett och tilltalar många.

Delaktigheten och engagemanget i staden ska vara högt.

INDIKATORER

Valdeltagandet i kommunalvalet 2019 ska öka i förhållande till 64,4 % i valet 2015.

Invånarnas bedömning av sina möjligheter till inflytande på stadens verksamheter och beslut ska förbättras.

Nöjd-Inflytande-Index 54,1 år 2015, Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

Antal tvärsaktoriella samarbeten inom staden och samarbeten med andra kommuner, föreningar och näringsliv.

AKTIVITETER

Vid bildningsnämndens möten deltar elevrepresentanter från stadens högstadieskolor.

Information till vårdnadshavare och elever ges, förutom via personliga möten och samtal, via Fronter och Wilma. Användningen av Wilma som kommunikationskanal ökar. Projektet att framställa kursmaterial för nyinflyttade med annat modersmål fortsätter. Kursmaterialet ska göra att man som kursdeltagare lär känna sitt lokalsamhälle.

Staden skapar förutsättningar för trygghet, god hälsa och välbefinnande.

INDIKATORER

Den öppna arbetslöshetsgraden bland ungdomar under 25 år i Mariehamn ska minska jämfört med år 2016.

Det upplevda hälsotillståndet bland eleverna i grundskolan ska förbättras.

År 2013 upplevde 23 % av stadens högstadieelever sitt hälsotillstånd som medelmåttligt eller dåligt. Hälsa i skolan, Institutet för hälsa och välfärd, 2013.

Andelen elever som upplever att de är utsatta för mobbing ska minska

År 2016 upplevde 9 % av 1-6 eleverna respektive 8 % av 7-9 eleverna i Strandnäs skola, 14 % av 1-6 eleverna respektive 8 % av 7-9 eleverna i Övernäs skola samt 7 % av eleverna i Ytternäs skola att de är utsatta för mobbing. KIVA-2016.

Invånarnas värdering av trygghet i staden skall förbättras.

Bedömningen sammanväger invånarnas bedömning av hur tryggt och säkert det är att vistas utomhus på kvällar och nätter, hur trygg och säker känner sig mot hot, rån och misshandel samt hur trygg och säker man kan känna sig mot inbrott i hemmet. Bedömningen år 2015 var 81,2. Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

AKTIVITETER

Den landsomfattande undersökningen Hälsa i skolan genomförs under våren 2019.

Projektet Bara Dansa som startat hösten 2018 fortsätter 2019, försöket med öppen gymnastiksal fortsätter också. Gymnastiksalen i skolan hålls öppen efter skoldagens slut någon dag i veckan, för att elever spontant ska kunna använda salen för olika aktiviteter. En vuxen är närvarande.

Aktiviteter

Den landsomfattande undersökningen Hälsa i skolan genomförs under våren 2019. När resultaten presenteras kan en jämförelse göras. Den årliga KiVa-utvärderingen görs i maj 2019. Lika Olika programmet används i alla stadens skolor. Programmets mål är att främja tolerans. Installation av trygghetskameror sker i stadens högstadieskolor och i Strandnäs norra. Elevrnas skoldag börjar 09.00. Starka barn projektet genomförs i alla stadens skolor. Studior finns läsåret 2018-2019 i alla stadens skolor.

Kulturell hållbarhet:

Stadens invånare ska ha förutsättningar till personlig utveckling och ett innehållsrikt liv.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av fritidsmöjligheter i staden skall förbättras.

Bedömningen sammanväger; tillgång till parker, grönområden och natur; möjligheter att utöva sport, musik, kultur, friluftsliv- och föreningsliv; tillgång till idrotts- och kultur evenemang; tillgång till kulturrevenemang. Bedömningen år 2015 var 77,9. Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

Staden vårdar sin kulturhistoria och främjar det samtida kulturutövandet.

INDIKATORER

Antal egna och samproducerade kultur- och kulturarvsfrämjande evenemang ökar jämfört med 2016.
Antal insatser för vård av kulturarv och kulturturism ökar jämfört med 2016.

Staden månar om värdefulla kontakter och samarbeten.

INDIKATORER

Staden omvärderar sina externa kontakter i syfte att delta i samarbeten och evenemang som ger mervärde för staden utgående från övriga målsättningar.

AKTIVITETER

Förutom de befintliga samarbeten som finns med Jomala och Lemland tar Mariehamns grundskolor emot elever från andra kommuner. I Medis kursutbud finns kurser som stödjer målsättningen.

Miljömässig hållbarhet:

Staden arbetar målmedvetet och systematiskt med miljöfrågor.

INDIKATORER

Fortsatt ISO 14001 certifiering samt godkänd årlig ISO 14001 auditering.

Uppfyllda miljömål, genom verkställande av årliga miljöhandlingsplaner.

Tom 31.12.2017 innebär det i korthet: Minska koldioxidutsläppen. Öka inköpen av miljöanpassade varor och tjänster. Öka andelen livsmedel, som produceras enligt ekologiskt hållbara metoder och som staden tillhandahåller skola, dagis och äldreomsorg m.m. Optimera avloppsreningen. God inomhusmiljö med dokumenterat fungerande ventilation och radonnivåer inom av fullmäktige fastställda gränsvärden.

Staden skapar förutsättningar för att invånarna ska kunna göra miljömedvetna val.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av stadens insatser för att invånarna skall kunna leva miljövänligt skall förbättras.

Bedömningen år 2015 var 60,8. Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

AKTIVITETER

I Medis kursutbud finns kurser som stödjer målsättningen.

NYCKELTAL

Titel	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Elever i Ytternäs skola	242,5	252,5	256,0
Elever i Strandnäs skola	413,0	434,0	454,0
Elever i Övernäs skola	418,0	409,0	419,0
Kostnad per elev totalt, brutto	11 205	11 091	11 077
Kostnad per elev i stadens grundskolor, netto exkl ls-andelar	9 714	9 502	9 524
Elever i specialsolor	12,0	11,0	7,5
Kostnad per elev i specialsolor, brutto	38 738	42 223	49 930
Elever i annan kommun	4,0	1,5	1,5
Elever i ersättande skolor	0,0	0,0	0,0
Elever som fullgör läroplikten hemma	8,0	9,5	17,0
Elever i stadens skolor	1 073,5	1 095,5	1 129,0
Elever från annan kommun i stadens skolor	105,0	121,0	142,5
Elever utanför stadens skolor	24,0	22,0	26,0
Läropliktiga mariehamnare	993	997	1 013
Kostnad per elev i stadens grundskolor, brutto	10 983	10 849	10 981
Kostnad per elev totalt, netto	9 991	9 747	9 624
Kostnad per elev, netto inkl ls-andelar	7 860	8 883	
Nettokostnad per invånare, grundskola	939	- 931	
Barn i stadens fritidshem	145	183	167
Barn från annan kommun i stadens fritidshem	16	24	27
Undervisningstimmar inom ordinarie kursutbud vid Medborgarinstitutet	9 283	8 000	7 500
Undervisningstimmar inom ordinarie kursutbud vid Medborgarinstitutet i Mariehamn	6 969	5 500	5 300

Titel	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Undervisningstimmar inom ordinarie kursutbud vid Medborgarinstitutet i samarbetskommunerna	2 354	2 500	2 200
Undervisningstimmar inom ungdomsorkestern vid Medborgarinstitutet		165	165
Undervisningstimmar inom uppdragsutbildningen vid Medborgarinstitutet	7 128	3 450	7 000
Bruttokursdeltagare ordinarie kursutbud i Mariehamn	2 620	5 700	2 700
Bruttokursdeltagare ordinarietkursutbud i samarbetskommunerna	2 958	2 850	2 800
Kvinnliga bruttokursdeltagare ordinarie kursutbud	4 568	4 750	4 400
Manliga bruttokursdeltagare ordinarie kursutbud	1 010	950	1 100
Bruttokursdeltagare uppdragsutbildningen	478	270	250
Bruttokursdeltagare EU-projekt	34	16	17
Bruttokursdeltagare i svenska	282	380	480
Nettokostnad per undervisningstimme vid Medborgarinstitutet	41	55	60

Personal

Nämndens personalbudget bygger på att 166,46 årsarbeten skall förverkligas. Jämfört med år 2018 innebär detta en ökning med 8,62 årsarbeten. Dessa årsarbeten fördelas på 192 personer. Antalet årsarbeten kompletteras vid bildningsnämndens möte.

Planerade uppföljningar och utvärderingar

Bildningsnämnden erhåller en rapport om det ekonomiska utfallet i grundskolorna varje månad. Resultaten av den stora KiVa- utvärderingen som sker i maj varje år, delges bildningsnämnden i september månad. Bildningsnämnden erhåller löpande information om antalet KiVa-utredningar som görs vid respektive skola. En stående punkt vid samtliga bildningsnämndsmöten är en rapportering om det aktuella läget inom bildningssektorn.

Under läsåret 2018-2019 kommer skolstart kl 09.00 att utvärderas i samarbete med Högskolan på Åland och försöket med mobilfri grundskola utvärderas av stadens förra skolpsykolog Carl Henrik Ehrenkrona.

Grundskolorna har varje år läsårsutvärderingar som ger vägledning inför planeringen av nästa läsår.

Rapporteringsplan till nämnden

Bildningsnämnden erhåller varje månad en rapport om det ekonomiska utfallet i grundskolorna och de flesta månader lämnas en rapport som visar på antalet KiVa-utredningar. En obligatorisk punkt på dagordningen är information om det aktuella läget inom ansvarsområdet. Innehållet i informationen varierar.